

Svätá Lucia

Advent je dobrý čas na to, aby sme si opravili alebo doslova objasnili, niektoré informácie, aby sme vniesli do toho trocha svetla! A to doslova. Dnes bude reč o Lucii, v ktorej mene to svetlo doslova a do písmena je. Základ je z latinčiny, lux znamená svetlo a lucius je svetlý, žiariaci. Lucia nebola žiadna bosorka! Bolo to mladé dievča, ktoré zomrelo pri prenasledovaní kresťanov. Jej meno nám pripomína iné Svetlo – Ježiša – to najkrajšie, čo môžeme vidieť v tme.

Predpokladáme, že Lucia sa narodila v roku 283 v Syrakúzach (Sicília) a zomrela v roku 304, v tom istom meste. Uctieva ju rímskokatolícka cirkev, pravoslávie, anglikáni aj evanjelici. Na obrazoch ju spoznáte podľa viacerých atribútov: dlhý odev, dvojité kríž, kniha, palma ako symbol mučeníctva, pochodeň alebo nejaké iné svietidlo, ale hlavne oči! Ak niekde uvidíte obraz mladého dievčaťa s očami na tanieri, bude to určite Lucia. Lucia pochádzala z bohatej rodiny rímskeho občana. Žila v Rímskej ríši, v ktorej bolo kresťanstvo ešte stále zakázané a prenasledované náboženstvo. Cisár Dioklecián postupne vydal štyri edikty, ktorými nariadil zničiť kostoly, kresťanov zbavoval osobnej slobody, mučením ich nútil vzdať sa ich viery, nariadil povinné uctievanie štátnych bohov alebo smrť.

Toto boli časy, keď žila Lucia a keď hľadala pomoc pre svoju dlho a ťažko chorú matku. Chodievala sa modliť k hrobu svätej Agnes, a to je vlastne prvá zmienka o jej kontakte s kresťanstvom. Raz vo sne sa jej zjavil anjel vo svätyni a ona sa odvtedy stala zapálenou kresťankou. Z vďaky za matkino uzdravenie, a tiež s jej súhlasom, rozdala svoj majetok a plánované veno chudobným. Rímske autority ju nútili do sobáša, ale Lucia si odmietla vziať pohanského šľachtica. Bola udaná ako kresťanka a za svoju vieru bola odsúdená na smrť.

Tradícia hovorí, že keď sa dozvedela, že jej nápadník na nej najviac miluje oči, vylúpila si ich a poslala mu ich. Do druhého dňa však zázračne mala nové. Podľa rozkazu mala byť z väzenia poslaná do nevestinca, aby bola zneuctená, ale vojaci, ktorí prišli po ňu, neboli úspešní. Nepomohol im ani pár volov. Keď teda zistili, že ňou nepohnú z miesta, naukladali okolo nej drevo na hranicu, ale plamene ju odmietli pohltiť. A Lucia počas toho všetkého neprestávala hovoriť. Aj keď bola blízko smrti, hovorila o svojej viere, lebo verila, že jej odvaha môže byť povzbudením pre ostatných kresťanov. Jeden z vojakov, ktorý to už neznesol počúvať, jej oštepom prebodol hrdlo, ale nepomohlo to – Lucia hovorila ďalej. Predpovedala pád cisára Diokleciána a povolenie kresťanskej viery. Nakoniec jej sťali hlavu a cisár Dioklecián sa vzdal vlády rok potom. O deväť rokov neskôr cisár Konštantín v celej Rímskej ríši povolil kresťanskú vieru. Jej pozostatky sú v Benátkach. Najprv boli v kostole nesúcom jej meno, keď ho zbúrali, aby uvoľnili priestor vlakovej stanici, ktorú pomenovali Stazione di Venezia Santa Lucia, jej pozostatky preniesli do kostola Saint Geremia.

Luciin príbeh je nádherným svedectvom o viere, ale čo z toho v priebehu storočí zostalo? Ak by sa na slovenské tradície pozreli prví kresťania, čakalo by ich nepríjemné prekvapenie. Lucia je v povedomí najstaršej generácie známa predovšetkým ako bosorka a jej sviatok je jeden z dní, kedy majú zlé sily najväčšiu moc. Na Slovensku si málokto spomenie na Luciu ako hrdinku viery, ale pravdepodobne všetci sme sa stretli s nejakými poverami v súvislosti s ňou. V mnohých domácnostiach majú okolo tohto dátumu zásoby cesnaku – na ochranu pred zlom. Inde sa zasa nič z domu nepožičiava, a už vôbec sa zo strachu pred bosorkami dnu nepúšťa cudzia žena! V predvečer Lucie chodievali po domoch ženy, zahalené v bielych plachtách so zamúčenou tvárou, aby ich nespoznali. Vyháňali z domov strašidlá, bosorky a temné sily.

Dobré tradície nám majú schopnosť pripomenúť niečo, čo by sme možno inak v zhone bežných dní pustili z hlavy. A prečo sa neinšpirovať a neurobiť si nové tradície? Pokojne aj v kruhu rodiny.

Úloha:

Porozprávajte sa s rodičmi o Vašich rodinných tradíciách, ktoré máte počas adventu a vianočných sviatkov. Kto chce, môže sa s touto tradíciou s nami podeliť.